

Слово пред учениците и учителите в Априловската гимназия в Габрово

Григор Ст. Пърличев

към 1879 г., Габрово

Слово на Григор Пърличев дръжано в Априловската гимназия в Габрово, където е учител през учебната 1879 - 1880 г.

Според Кирил Пърличев (син на Григор Пърличев и революционер от ВМОРО), това е може би първото слово на Пърличев след пристигането му в Габрово)

Обнародвано от Кирил Пърличев в „Македонски преглед“, година IV, кн. 2, с. 121 - 122 (1928, София)

Събесѣдници!!

Дойдохмы при Васъ, не за да познаете лицата ни, но за да Ви споминамы често за страданията на изгубенитѣ Ви братія; дойдохмы да Ви споминамы неописанитѣ имъ тегла и мъченичества; дойдохмы да Ви споминамы често да управляте мыслитѣ си къмъ страдалцитѣ свои единородци; дойдохмы да Ви спомнямы окаянството имъ и да Ви трогнемъ сърдцата.

Колкото за ученическитѣ длѣжности, ще Ви гы споминатъ подобро отъ насъ Нихно Мжд-рословесіе другитѣ професори, на които имамы честѣта да смы сътрудници.

Питахъ мнозина, въ кое мѣсто на България се намира учебно заведение съ многобройны ученици, за да имъ проповѣдвамъ мъжы и тжгы Македонскы и Тракійскы, и всичкы ми казахъ, че такова училище се намира въ Габрово. Това что и самъ знаехъ, и стоустата мълва всякога и всеждѣ гласила и гласи. И такъ, съ радость дойдохъ да бжда помощникъ на знамениты-тѣ професори на тжзи славнѣ гимназій, и заедно съ нихъ да Ви проповѣдвамъ.

Помните, прочее, че Майка България е въ окаянно състояніе; помните, че Майка България е раскъсана на петъ части. Когато всичкы народности се съединяватъ, България биде разъединена. Никога исторія не забѣлѣжила толикъ неправдѣ. **Майка България кѣто прѣтърпѣ звѣрскыи яремъ въ разстояніе на петъ вѣкове, днесъ тя плаче изгубенитѣ си чяда Македонія и Тракія.** Тя плаче за плодороднѣтѣ Добруджа; тя плаче за Пиротъ, люлкѣ на искусствата. Не забравяйте никога, че Австрия подари Пиротъ на Сърбы-тѣ, нарочно за да посѣе между Славяны-тѣ распри, раздоры, борбы, тѣй чтото Австрия да гледа и да се радва. Не забравяйте никога, че Майка България е расплакана, че има разрѣшены, растрепаны косы-тѣ си отъ тжгы и жялосты. Не забравяйте никога, че имате свещеннѣ длѣжностъ, кѣто се развиеете умомъ и тѣломъ, да притечете на помощъ Майцѣ си, да отрыете нейны-тѣ сълзы, да утѣшите скѣрбѣта ѣ, да замѣните чѣрны-тѣ ѣ дрехы съ бѣлы и веселы, да турите на главѣ-тѣ ѣ вѣнецъ. Тя си има вѣнецъ, но да ѣ турите и другѣй вѣнецъ отъ цвѣтя, които растѣтъ въ Македонія; да турите на рѣкѣ-тѣ ѣ онзи драгоцѣнный пѣрстенъ, что се намира въ Тракія, чуденъ по красотѣ-тѣ си, свѣтълъ како сълнце, пѣрстенъ когото завижда всичкѣй свѣтъ.

Охъ! безбройны учены Българе жъртовали сж животъ и имотъ за Майка България. Слѣдуйте примѣръ-тъ имъ. Да бы далъ Богъ чтото въ кратко врѣме, да вы видѣж развити умомъ и тѣломъ да бждете предводители на народа, въоружены съ нравственно и вещественно оружїе, самы распалены... самы безстрашны, и други да насърдчявате; зачтото страхъ-тъ е най-силный врагъ на чловѣческо-то благосъстояние. Страхъ-тъ прави чловѣка низъкъ, кога-то безстрашіе-то го възвишава.

Страхъ-тъ прави чловѣка смъртенъ... Богъ не ны стори да умремъ какъ скотове, но слѣдъ смъртъ-тъ да станемъ безсмъртны. **Вышній Богъ да углади пжть-тъ къмъ Тракия и Македония**, да Ви сподоби да распърснете врагове-тъ си какъ прахъ, да стжпвате на зміи и скорпіи, да освободите братя-та си, да се върнете съ побѣдны вѣнцы на главы-тъ си, да утѣшите расплakanж Майка България, да прославите благочестивій Нашъ Князь и да станете безсмъртны на земѣ и на небеси. Аминъ.